

8. Nuissl, E. (2024). Adult education in the European Union since 1993. *European Journal of Education*. Volume 59. Issue 4. DOI: <https://doi.org/10.1111/ejed.12719> [in English]

9. Salajan, F. D., Roumell, E. A. (2023). Tracing the historical construction of a vocational training, adult education and lifelong learning policy space in the European Union from 1951 to present. *European Educational Research Journal*. 22(3). DOI: <https://doi.org/10.1177/14749041211065324> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЮДЬКО Алла – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Наукові інтереси: підготовка вчителя до творчої діяльності в умовах реформування освіти, підготовка магістрів в університетах України (історичний аспект), інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освіті, штучний інтелект в освітньому процесі.

КОВТУН Анна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Наукові інтереси: музично-естетичне виховання дітей дошкільного віку, теорія і методика музичного виховання, інноваційні технології професійної підготовки майбутніх вихователів до музично-педагогічної діяльності, цифровізація та використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

БІЛЕЦЬКА Світлана – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Наукові інтереси: теорія і методика початкової освіти, освіта дорослих та неперервна освіта, професійний розвиток і професійна мобільність фахівців, професійна підготовка майбутніх педагогів, методика навчання математики;

інноваційні та цифрові технології в освіті, формування професійних компетентностей здобувачів освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

YUDKO Alla – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Educational Studies and Innovative Pedagogy H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: teacher training for creative activity in the context of educational reform, training of masters at universities in Ukraine (historical aspect), information and communication and digital technologies in education, artificial intelligence in the educational process.

KOVTUN Anna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory, Technologies and Methods of Pre-school Education H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: musical and aesthetic education of preschool children, theory and methodology of musical education, innovative technologies for professional training of future educators for musical and pedagogical activities, digitalization and use of artificial intelligence in the educational process.

BILETSKA Svitlana – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of Natural Sciences and Mathematics in Pre-school, Primary and Special Education H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: theory and methodology of primary education, adult education and continuing education, professional development and professional mobility of specialists, professional training of future teachers, mathematics teaching methodology; innovative and digital technologies in education, formation of professional competencies of education seekers.

Стаття надійшла до редакції 20.08.2026 р.

Стаття прийнята до друку 05.09.2026 р.

УДК 378.147:811.133.1:004.8

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-224-664-668

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ФЕДИШИН Оксана –

старший викладач кафедри мовної підготовки

Львівського державного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1685-3003>

e-mail: tori_1986_07@ukr.net

ПОСОХОВА Анжела –

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мовної підготовки

Львівського державного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3330-0195>

e-mail: posokh3006@gmail.com

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИКЛАДАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ: МОЖЛИВОСТІ, ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

Статтю присвячено дослідженню можливостей використання технологій штучного інтелекту у процесі викладання французької мови у закладах вищої освіти. У сучасних умовах цифрової трансформації освіти використання інструментів штучного інтелекту стає одним із провідних напрямів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців. Розвиток генеративного штучного інтелекту суттєво змінив підходи до організації навчального процесу, створення навчальних матеріалів, формування іншомовної комунікативної компетентності та індивідуалізації навчання. Проаналізовано сучасні цифрові платформи й інструменти, які можуть використовуватися під час навчання французької мови, зокрема ChatGPT, Gemini, Claude, DeepL, Linguee, TV5MONDE та RFI Savoirs. Доведено, що інтеграція технологій штучного інтелекту сприяє розвитку навичок читання, аудіювання, говоріння та письма, підвищує мотивацію студентів, забезпечує оперативний зворотний зв'язок і створює умови для персоналізації навчання.

Особливу увагу приділено методичним аспектам використання штучного інтелекту під час підготовки майбутніх фахівців, визначено його переваги та можливі ризики. До переваг віднесено адаптацію навчального контенту до рівня підготовки студентів, автоматизацію рутинних видів роботи викладача, можливість створення інтерактивних навчальних матеріалів, розвиток автономного навчання та академічної мобільності. Разом із тим окреслено проблеми, пов'язані з дотриманням принципів академічної доброчесності, перевіркою достовірності інформації, захистом персональних даних та необхідністю формування критичного мислення здобувачів освіти. Запропоновано авторську модель інтеграції інструментів штучного інтелекту в процес навчання французької мови, що передбачає поєднання традиційних педагогічних технологій із сучасними цифровими рішеннями.

Обґрунтовано необхідність підвищення цифрової компетентності викладачів, розроблення методичних рекомендацій щодо ефективного використання штучного інтелекту та вдосконалення освітніх програм відповідно до сучасних вимог цифрового суспільства. Результати дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти під час організації навчання французької мови, розроблення освітніх компонентів та впровадження інноваційних технологій у професійну підготовку майбутніх фахівців.

Ключові слова: штучний інтелект, французька мова, цифрові технології, генеративний штучний інтелект, вища освіта, ініціативна комунікативна компетентність.

FEDYSHYN Oksana –

Senior Lecturer at the Department of Language Training

Lviv State University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1685-3003>

e-mail: tori_1986_07@ukr.net

POSOKHOVA Anzhela –

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Language Training

Lviv State University of Internal Affairs

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3330-0195>

e-mail: posokh3006@gmail.com

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING FRENCH: OPPORTUNITIES, ADVANTAGES AND CHALLENGES

This article examines the potential of using artificial intelligence (AI) technologies in teaching the French language in higher education institutions. In the context of the ongoing digital transformation of education, the integration of AI tools has become one of the key directions for enhancing the professional training of future specialists. The rapid development of generative artificial intelligence has significantly transformed approaches to organizing the educational process, developing instructional materials, fostering foreign language communicative competence, and personalizing learning. The study analyses contemporary digital platforms and AI-powered tools that can be employed in French language instruction, including ChatGPT, Gemini, Claude, DeepL, Linguee, TV5MONDE, and RFI Savoirs. It demonstrates that the integration of artificial intelligence technologies contributes to the development of reading, listening, speaking, and writing skills, enhances students' motivation, provides immediate feedback, and creates opportunities for personalized learning. Particular attention is given to the methodological aspects of applying artificial intelligence in the training of future professionals, identifying both its advantages and potential challenges. The main benefits include the adaptation of learning content to students' proficiency levels, the automation of routine teaching tasks, the creation of interactive educational materials, the promotion of autonomous learning, and the enhancement of academic mobility. At the same time, the study outlines challenges related to maintaining academic integrity, verifying the reliability of information, protecting personal data, and fostering students' critical thinking skills. The article proposes an original model for integrating AI tools into the process of teaching French, combining traditional pedagogical approaches with modern digital solutions. It substantiates the need to improve teachers' digital competence, develop methodological guidelines for the effective use of artificial intelligence, and update educational programmes in accordance with the requirements of contemporary digital society. The findings of the study may be applied by higher education instructors in organizing French language instruction, designing educational components, and implementing innovative technologies in the professional training of future specialists.

Keywords: artificial intelligence, French language, digital technologies, generative artificial intelligence, higher education, foreign language communicative competence.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій та активне впровадження систем штучного інтелекту істотно змінюють сучасну систему освіти. Якщо ще кілька років тому цифровізація освітнього процесу переважно асоціювалася із використанням платформ дистанційного навчання, електронних підручників і мультимедійних ресурсів, то сьогодні одним із найважливіших чинників модернізації освіти стають генеративні моделі штучного інтелекту, здатні створювати тексти, здійснювати переклад, аналізувати інформацію, моделювати професійні ситуації та забезпечувати індивідуальний супровід навчання. Особливої актуальності зазначені процеси набувають у сфері іноземної освіти. Викладання французької мови потребує постійного оновлення методичних підходів, використання автентичних матеріалів, розвитку комунікативних умінь студентів та формування їхньої здатності ефективно використовувати французьку мову в професійній діяльності. Традиційні методики дедалі частіше поєднуються із сучасними цифровими технологіями, що відкриває нові можливості для персоналізації навчання, розвитку автономної роботи студентів та формування навичок безперервної освіти [1, с. 205].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика використання штучного інтелекту в освіті останніми роками стала одним із найбільш

динамічніших напрямів педагогічних досліджень. Аналіз сучасної наукової літератури свідчить, що більшість досліджень зосереджено на визначенні педагогічного потенціалу генеративного штучного інтелекту, його впливу на результати навчання, мотивацію студентів, академічну доброчесність та трансформацію професійної діяльності викладача.

Вагомий внесок у дослідження цифрової трансформації освіти та використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні зробили українські науковці В. Биков, Н. Морзе, О. Спірін, С. Семеріков та інші. У їхніх працях обґрунтовано необхідність формування цифрової компетентності викладачів і здобувачів освіти, визначено напрями модернізації освітнього процесу в умовах цифро-візації та окреслено методологічні засади інтеграції інноваційних технологій у систему вищої освіти [2, с. 20].

Окремий напрям досліджень присвячено використанню штучного інтелекту саме у викладанні французької та інших романських мов. Науковці відзначають, що чат-боти, системи автоматичного перекладу, сервіси перевірки письмових робіт і мовні моделі сприяють розвитку письма, говоріння, критичного мислення та міжкультурної компетентності студентів. Разом із тим підкреслюється, що кількість емпіричних досліджень, присвячених саме французькій мові, поки що є значно меншою, ніж досліджень у сфері навчання англійської мови, що

визначає перспективність подальших наукових пошуків.

Важливе місце у сучасних дослідженнях посідає аналіз педагогічних можливостей таких інструментів, як ChatGPT, Gemini, Claude, DeepL, Linguee, TV5MONDE та RFI Savoirs. Науковці зазначають, що їх використання забезпечує персоналізований підхід до навчання, оперативний зворотний зв'язок, можливість моделювання автентичних комунікативних ситуацій, автоматичну адаптацію навчальних матеріалів до рівня мовної підготовки студентів, а також підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови. Водночас дослідники акцентують увагу на необхідності розвитку цифрової грамотності та вмінь критично оцінювати результати, сформовані системами штучного інтелекту.

У сучасній науковій літературі також активно обговорюються ризики використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема можливість отримання недостовірної інформації, зниження рівня самостійності студентів, порушення принципів академічної доброчесності, алгоритмічна упередженість, питання конфіденційності персональних даних та недостатній рівень підготовки викладачів до ефективної інтеграції цифрових інструментів у навчальний процес.

Отже, аналіз сучасних наукових праць свідчить про суттєве зростання інтересу до проблематики використання штучного інтелекту у викладанні іноземних мов. Водночас недостатньо дослідженими залишаються методичні аспекти інтеграції генеративного штучного інтелекту саме у процес навчання французької мови у закладах вищої освіти України, питання розроблення ефективних моделей взаємодії викладача, студента та інтелектуальних цифрових систем, а також оцінювання їхнього впливу на формування іншомовної комунікативної компетентності. Саме ці аспекти визначають наукову **актуальність і практичну значущість** представленого дослідження.

Мета статті – комплексне дослідження можливостей використання технологій штучного інтелекту у процесі викладання французької мови в закладах вищої освіти, визначення їхнього впливу на формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, аналіз педагогічних переваг, потенційних ризиків та викликів інтеграції генеративного штучного інтелекту в освітній процес, а також розроблення методичних рекомендацій і авторської моделі ефективного застосування інтелектуальних цифрових технологій у професійній діяльності викладача французької мови.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання дослідження**:

- * проаналізувати сучасний стан використання технологій штучного інтелекту у сфері іншомовної освіти;

- * охарактеризувати функціональні можливості сучасних інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude, DeepL, Linguee, TV5MONDE, RFI Savoirs) у навчанні французької мови;

- * визначити педагогічні переваги застосування генеративного штучного інтелекту для розвитку мовленнєвих компетентностей студентів;

- * дослідити основні ризики та етичні аспекти використання штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема питання академічної доброчесності, достовірності інформації та захисту персональних даних;

- * запропонувати авторську модель інтеграції технологій штучного інтелекту в систему викладання французької мови у закладах вищої освіти;

- * сформулювати практичні рекомендації щодо ефективного використання інструментів штучного інтелекту для підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сучасний етап розвитку системи вищої освіти характеризується активним упровадженням цифрових технологій у всі складові освітнього процесу. Стрімке поширення штучного інтелекту стало одним із ключових чинників трансформації традиційних підходів до навчання, відкривши нові можливості для персоналізації освіти, автоматизації рутинних процесів та створення інноваційного освітнього середовища. Особливо помітними ці зміни є у сфері іншомовної освіти, де цифрові інструменти дедалі частіше використовуються не лише як допоміжні ресурси, а як повноцінні компоненти навчального процесу [3, с. 25].

Поняття «штучний інтелект» охоплює сукупність інформаційних технологій, алгоритмів та моделей машинного навчання, здатних виконувати інтелектуальні завдання, які традиційно потребують участі людини. До таких завдань належать аналіз текстової інформації, автоматичний переклад, розпізнавання мовлення, генерування текстів, оцінювання письмових робіт, моделювання діалогів, адаптація навчального контенту до рівня підготовки користувача та надання рекомендацій щодо подальшого навчання.

Особливої актуальності використання штучного інтелекту набуває під час викладання французької мови. Формування франкомовної комунікативної компетентності передбачає розвиток комплексу взаємопов'язаних умінь: аудіювання, читання, говоріння, письма, лексичної, граматичної, фонетичної та соціокультурної компетентностей. Досягнення високого рівня володіння мовою потребує систематичної практики, значної кількості автентичних матеріалів, регулярного зворотного зв'язку та індивідуалізації навчального процесу. Саме ці можливості забезпечують сучасні технології штучного інтелекту.

Для майбутніх працівників правоохоронної сфери, яких готує Львівський державний університет внутрішніх справ, використання технологій штучного інтелекту набуває особливої практичної цінності. Навчальні ситуації можуть моделювати професійне спілкування з іноземними громадянами, проведення міжнародного поліцейського співробітництва, оформлення процесуальних документів іноземною мовою, виконання перекладу офіційних повідомлень або аналіз автентичних матеріалів міжнародних правоохоронних організацій. Таким чином забезпечується професійна спрямованість мовної підготовки, що відповідає компетентнісному підходу до організації сучасної вищої освіти.

Водночас інтеграція штучного інтелекту не повинна розглядатися як заміна викладача. Роль науково-педагогічного працівника трансформується від джерела інформації до організатора, консультанта, наставника та експерта, який визначає педагогічну доцільність використання цифрових інструментів, формує навчальні цілі, контролює якість виконання завдань і забезпечує розвиток критичного мислення студентів. Саме викладач залишається відповідальним за формування професійних компетентностей, вихо-

вання академічної доброчесності та створення безпечного освітнього середовища.

Отже, сучасні технології штучного інтелекту є не альтернативою традиційним методам викладання французької мови, а ефективним інструментом їх модернізації. Раціональне поєднання педагогічного досвіду викладача з можливостями цифрових інтелектуальних систем створює передумови для підвищення якості іншомовної підготовки студентів, розвитку їхньої автономності, мотивації до навчання та готовності до професійної діяльності в умовах цифрового суспільства.

Розвиток генеративного штучного інтелекту сприяв появі великої кількості цифрових інструментів, які можуть бути ефективно інтегровані в процес навчання іноземних мов. На відміну від традиційних електронних ресурсів, сучасні системи штучного інтелекту здатні не лише надавати інформацію, а й аналізувати відповіді студентів, генерувати навчальні матеріали, здійснювати адаптацію змісту відповідно до рівня мовної підготовки користувача, забезпечувати інтерактивний діалог та створювати індивідуальні траєкторії навчання [4, с. 2].

Серед найбільш поширених інструментів особливе місце займає ChatGPT. Завдяки використанню великих мовних моделей цей сервіс дозволяє створювати діалоги французькою мовою, моделювати реальні комунікативні ситуації, пояснювати граматичні явища, добирати приклади слововживання, генерувати вправи різного рівня складності та перевіряти письмові роботи студентів. Значною перевагою ChatGPT є можливість швидкої адаптації змісту навчальних матеріалів відповідно до рівня володіння мовою (A1–C2), що сприяє реалізації принципів диференційованого навчання.

Інструмент Claude демонструє високу ефективність під час роботи з великими текстами французькою мовою. Він може аналізувати статті, юридичні документи, наукові публікації, здійснювати їх структурований виклад, пояснювати термінологію, формувати питання до тексту та допомагати студентам розвивати навички академічного читання. Це особливо актуально для підготовки майбутніх фахівців, які працюватимуть з франкомовними професійними документами.

На відміну від традиційних електронних перекладачів, DeepL значно краще враховує контекст висловлювання, що робить його корисним під час аналізу складних автентичних текстів, перекладу професійної документації та вивчення особливостей французького синтаксису [5, с. 25].

Ефективність використання зазначених цифрових інструментів значною мірою залежить від методично обґрунтованої організації навчального процесу. Викладач має визначати педагогічну доцільність застосування конкретного сервісу, формувати чіткі навчальні цілі та забезпечувати контроль за результатами діяльності студентів. За таких умов штучний інтелект виступає не джерелом готових відповідей, а засобом розвитку мовленнєвої компетентності, критичного мислення та навичок самостійної роботи [6, с. 33].

Активне впровадження технологій штучного інтелекту в освітній процес створює нові можливості для підвищення якості викладання іноземних мов, водночас актуалізуючи низку педагогічних, етичних і правових викликів. Ефективність використання цифрових інструментів значною мірою залежить від

рівня цифрової компетентності викладача, методично обґрунтованої інтеграції технологій у навчальний процес та дотримання принципів академічної доброчесності [7, с. 45].

Використання штучного інтелекту також сприяє оптимізації професійної діяльності викладача. Цифрові інструменти можуть використовуватися для підготовки тестових завдань, створення дидактичних матеріалів, формування тематичних словників, добору автентичних текстів, складання індивідуальних навчальних маршрутів та аналізу результатів навчання. Завдяки цьому викладач отримує більше часу для організації комунікативної взаємодії зі студентами, розвитку їхнього критичного мислення та здійснення індивідуального педагогічного супроводу.

Однією з найбільш актуальних проблем є дотримання принципів академічної доброчесності. Генеративні мовні моделі здатні створювати готові тексти, виконувати переклади, формулювати відповіді на тестові завдання та навіть писати есе. За відсутності належного педагогічного контролю це може призвести до зниження рівня самостійної навчальної діяльності студентів, формального виконання завдань та порушення принципів чесності в освітньому процесі [8, с. 67].

Отже, використання штучного інтелекту у викладанні французької мови є перспективним напрямом розвитку сучасної освіти. Його ефективність залежить від збалансованого поєднання інноваційних цифрових технологій із традиційними педагогічними методами, дотримання принципів академічної доброчесності, розвитку цифрової компетентності викладачів і студентів, а також створення нормативного та методичного забезпечення, що регламентує використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

Професійна діяльність сучасного поліцейського передбачає не лише володіння загальноживаною французькою мовою, а й сформованість професійної іншомовної комунікативної компетентності. Вона включає знання спеціальної юридичної та правоохоронної термінології, уміння працювати з міжнародними нормативними документами, складати службові повідомлення, вести офіційне листування, брати участь у міжнародних переговорах та здійснювати професійне спілкування у стандартних і нестандартних ситуаціях [9, с. 12]. Саме тому використання технологій штучного інтелекту під час викладання французької мови у закладах вищої освіти системи МВС має бути професійно орієнтованим. Генеративні мовні моделі дозволяють моделювати ситуації, максимально наближені до реальної службової діяльності правоохоронця, що значно підвищує практичну спрямованість навчання.

Таким чином, інтеграція технологій штучного інтелекту у професійну іншомовну підготовку майбутніх правоохоронців створює передумови для модернізації освітнього процесу, підвищення його практичної спрямованості та формування конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах міжнародного професійного співробітництва [10, с. 26].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Проведене дослідження підтвердило, що використання технологій штучного інтелекту є одним із найбільш перспективних напрямів модернізації процесу викладання французької мови у закладах вищої освіти системи МВС. Стрімкий розвиток генеративних мовних моделей та цифрових

освітніх платформ створює нові можливості для підвищення якості іншомовної підготовки, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, розвитку їхньої навчальної автономії та формування професійно орієнтованої франкомовної комунікативної компетентності.

У ході дослідження встановлено, що сучасні інструменти штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude, DeepL, Linguae, TV5MONDE, RFI Savoirs та ін.) можуть ефективно використовуватися для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння та письма. Їх інтеграція в освітній процес сприяє створенню адаптивного навчального середовища, забезпечує оперативний зворотний зв'язок, підвищує мотивацію студентів, розширює можливості самостійної роботи та сприяє розвитку навичок критичного аналізу інформації.

Доведено, що найбільшої ефективності можна досягти за умови поєднання традиційних методів викладання французької мови із сучасними цифровими технологіями. При цьому штучний інтелект не повинен розглядатися як заміна викладача, а як інноваційний інструмент підтримки освітнього процесу. Саме викладач визначає педагогічну доцільність використання цифрових сервісів, здійснює експертне оцінювання навчальних матеріалів, формує професійні компетентності студентів та забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Miao F., Holmes W. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO, 2023. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>
2. Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. Paris: UNESCO, 2021. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381137>
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
4. Digital Education Action Plan 2021–2027. Brussels: European Commission, 2021. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
5. Holmes W., Bialik M., Fadel C. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Boston: Center for Curriculum Redesign, 2019.
6. Sharples M. Towards Social Generative AI for Education: Theory, Practices and Ethics. arXiv, 2023. URL: <https://arxiv.org/>
7. Caines A., Benedetto L., Taslimipoor S. et al. On the Application of Large Language Models for Language Teaching and Assessment Technology. arXiv, 2023. DOI: 10.48550/arXiv.2307.08393. URL: <https://arxiv.org/abs/2307.08393>
8. Tzirides A. O., Saini A., Zapata G. et al. Generative AI: Implications and Applications for Education. arXiv, 2023. DOI: 10.48550/arXiv.2305.07605. URL: <https://arxiv.org/abs/2305.07605>
9. Romero M., Heiser L., Lepage A. et al. Teaching and Learning in the Age of Artificial Intelligence. arXiv, 2023. DOI: 10.48550/arXiv.2303.06956. URL: <https://arxiv.org/abs/2303.06956>
10. Puren C. La didactique des langues étrangères aujourd'hui. Paris: CLE International, 2021.

REFERENCES

1. Miao, F., Holmes, W. (2023). Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693> [in English]
2. Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. (2021). Paris: UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381137> [in English]
3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing. (2020). URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> [in English]
4. Digital Education Action Plan 2021–2027. Brussels: European Commission. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan> [in English]
5. Holmes, W., Bialik, M., Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Boston: Center for Curriculum Redesign. [in English]
6. Sharples, M. (2023). Towards Social Generative AI for Education: Theory, Practices and Ethics. arXiv. URL: <https://arxiv.org/> [in English]
7. Caines, A., Benedetto, L., Taslimipoor, S. et al. (2023). On the Application of Large Language Models for Language Teaching and Assessment Technology. arXiv. DOI: 10.48550/arXiv.2307.08393. URL: <https://arxiv.org/abs/2307.08393> [in English]
8. Tzirides, A. O., Saini, A., Zapata, G. et al. (2023). Generative AI: Implications and Applications for Education. arXiv. DOI: 10.48550/arXiv.2305.07605. URL: <https://arxiv.org/abs/2305.07605> [in English]
9. Romero, M., Heiser, L., Lepage, A. et al. (2023). Teaching and Learning in the Age of Artificial Intelligence. arXiv. DOI: 10.48550/arXiv.2303.06956. URL: <https://arxiv.org/abs/2303.06956> [in English]
10. Puren, C. (2021). La didactique des langues étrangères aujourd'hui. Paris: CLE International. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ФЕДИШИН Оксана – старший викладач кафедри мовної підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: загальна педагогіка, словотворення термінологічної лексики.

ПОСОХОВА Анжела – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ.

Наукові інтереси: мовознавство, прикладна лінгвістика, проблеми сучасної інтерпретації мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

FEDYSHYN Oksana – Senior Lecturer at the Department of Language Training of Lviv State University of Internal Affairs.

Scientific interests: general pedagogy, word formation in terminological vocabulary.

POSOKHOVA Anzhela – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Language Training of Lviv State University of Internal Affairs.

Scientific interests: linguistics, applied linguistics, issues in the contemporary interpretation of languages.

Стаття надійшла до редакції 20.08.2026 р.

Стаття прийнята до друку 05.09.2026 р.

УДК 378.018.8:37.011.3-051:62]:[378.017:62-047.22]:303.01](045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-224-669-673

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

КРАВЧЕНКО Леся –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної освіти
Уманського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7012-3709>
e-mail: kravchenkolesia@gmail.com

ЛЮЛЬЧЕНКО Вячеслав –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної освіти
Уманського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6728-4744>
e-mail: slulchenko@ukr.net

ОРЛОВА Ольга –

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної освіти
Уманського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4108-950X>
e-mail: oolga2475@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Реформування загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції Нової української школи актуалізує проблему якісної професійної підготовки сучасного вчителя технологій, здатного здійснювати освітній процес на засадах компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів. Суспільні запити, цифровізація освітнього середовища, інтеграція природничих і технологічних знань зумовлюють необхідність формування в майбутніх педагогів цілісної технологічної компетентності як інтегративної характеристики їхньої професійної готовності. У цьому контексті особливої значущості набуває теоретичне обґрунтування передумов формування технологічної компетентності майбутнього вчителя технологій у процесі здобуття освітнього ступеня «бакалавр» у педагогічних закладах вищої освіти.

У статті здійснено теоретичний аналіз наукових підходів до визначення сутності поняття «технологічна компетентність», окреслено її структуру та змістові компоненти. Обґрунтовано, що результатом її сформованості є системне засвоєння знань про конструкційні матеріали (їх фізико-механічні властивості, способи видобутку, обробки та раціонального використання), сформованість умінь проєктувати та моделювати вироби з урахуванням технологічних, економічних і екологічних чинників, здійснювати обґрунтований вибір матеріалів, виконувати необхідні економічні розрахунки, добирати оптимальні методи та технологічні операції обробки, а також використовувати вторинні матеріали в освітньому процесі.

Аналіз науково-педагогічних джерел засвідчив, що технологічна компетентність майбутнього вчителя є важливою складовою його професійної готовності до формування в учнів закладів загальної середньої освіти ключових компетентностей у галузі природничих наук і технологій. У дослідженні визначено послідовність формування технологічної компетентності, окреслено роль обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів освітньої програми, а також обґрунтовано значення міжпредметних, міжгалузевих та міждисциплінарних зв'язків у забезпеченні системності й наступності професійної підготовки майбутніх учителів технологій.

Ключові слова: заклад загальної середньої освіти, заклад вищої освіти, Нова українська школа, вчитель технологій, освітній процес, технологічна компетентність.

KRAVCHENKO Lesia –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Technological Education
Uman National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7012-3709>
e-mail: kravchenkolesia@gmail.com

LYULCHENKO Vyacheslav –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Technological Education
Uman National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6728-4744>
e-mail: slulchenko@ukr.net

OLGA Orlova –

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Technological Education
Uman National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4108-950X>
e-mail: oolga2475@gmail.com

THEORETICAL PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF TECHNOLOGICAL COMPETENCE IN FUTURE TECHNOLOGY TEACHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The reform of general secondary education in the context of implementing the New Ukrainian School concept highlights the issue of high-quality professional training for modern technology teachers who are capable of conducting the educational process based on competency-based, activity-based, and personality-oriented approaches. Social demands, the digitalization of the educational environment,